

**Eco-effectscan
Gantel de Baak (fase 3)
te Naaldwijk**

**Opdrachtgever
ONW te Naaldwijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

**Eco-effectscan
Gantel de Baak (fase 3)
te Naaldwijk**

**Opdrachtgever
Ontwikkelingsmaatschappij
het Nieuwe Westland
te Naaldwijk**

Datum: 27 juni 2023
Rapportnr.: 20032/AQT302bFF/SB
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-effectscan Gantel de Baak (fase 3) te Naaldwijk (actualisatie)*

Opdrachtgever : Ontwikkelingsmaatschappij het Nieuwe Westland
Contactpersoon : dhr. J. Slob

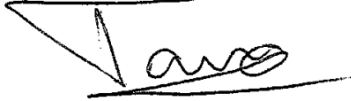
Projectteam

Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : dhr. S.D. Blommestijn MSc
Auteur : dhr. S.D. Blommestijn MSc
Veldwerk : dhr. S.D. Blommestijn MSc
Kwaliteitsborger : mw. E.L. Tang BSc

Projectnummer : **20032**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
4 mei 2020	Definitief		
4 mei 2023	Definitief		

© 2023 Aqua-Terra Nova B.V. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording.....	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.4	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging.....	8
3.2	Beoogde situatie en activiteiten	10
3.3	Veldbezoek.....	10
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	11
4.1	Natura 2000-gebieden	11
4.2	Ecologische verbindingzones	12
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	13
5.1	Vaatplanten	13
5.2	Vogels.....	13
5.3	Grondgebonden zoogdieren	14
5.4	Vleermuizen	14
5.5	Amfibieën.....	15
5.6	Reptielen.....	15
5.7	Vissen.....	15
5.8	Overige beschermde soorten	15
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	16
6.1	Gebiedsbescherming	16
6.2	Soortenbescherming	16
6.3	Advies en vervolgstappen	17
7	REFERENTIES	18

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ontwikkelingsmaatschappij het Nieuwe Westland is voornemens woningen te realiseren op een braakliggend terrein tussen de watergang 'de Grote Gantel' en de Rijnsburgerweg te Naaldwijk. Tevens wordt er groen aangeplant en watergangen gegraven. Dit nieuwbouwproject is onderdeel van het ontwikkelingsgebied Gantel de Baak. Dit gebied is opgedeeld in drie fasen. Aan de westelijke zijde van het gebied ligt fase 1. Deze fase betreft een kleine dertig woningen en is reeds opgeleverd. Aan de oostelijke zijde van de Gantel de Baak ligt fase 2, welke bestaat uit zelfbouwkavels. Het plangebied, centraal gelegen in Gantel de Baak betreft fase 3 van het nieuwbouwproject. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Ontwikkelingsmaatschappij het Nieuwe Westland.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving¹.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en mogelijke effecten op beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden eventueel te nemen maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen¹. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd¹. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren.

2.4 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebieden) en gebieden uit het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven. Daarnaast wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden, zowel door de werkzaamheden zelf als voor eventuele effecten van stikstofdepositie door de werkzaamheden op natuurgebieden.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van beschermde soorten behorend tot artikel 3.1, 3.5 en 3.10 welke in en in de nabije omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenoemde handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie.

Categorie	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde soorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek. Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en bestendig beheer, geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Iedere afzonderlijke provincie heeft algemene soorten uit deze categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht (zorgplicht is wel van toepassing). Indien deze soorten niet zijn vrijgesteld dienen effecten te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde soorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek. Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en bestendig beheer, geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren (Zorgplicht)	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen tussen de Rijsburgerweg en de watergang de Grote Gantel te Naaldwijk, in de in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een braakliggend terreinen bestaande uit grasland in een kassengebied. Zie figuur 3.1 voor de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Gantel de Baak fase 3 te Naaldwijk (rood omkaderd).

Ten noorden, aangrenzend aan het plangebied, ligt de watergang de Grote Gantel. Ten zuiden ligt de Rijsburgerweg. Nieuwbouwproject Gantel de Baak ligt in een uitgerekte strook omringd door kassen, bedrijven en woningen.

Het plangebied betreft fase 3 van ontwikkelingsgebied Gantel de Baak, en bestaat momenteel uit een braakliggend terrein met een oppervlakte van circa 32.300 m². Het gebied grenst ten zuiden aan de Rijsburgerweg die overgaat in een nieuwe weg door het plangebied: de IJmeer. Het overige deel van het plangebied bestaat uit grasland met geulen die van de Grote Gantel in zuidelijke richting het plangebied inlopen. De meeste geulen stonden tijdens het veldbezoek droog.

Tijdens het velbezoek in 2020 was een deel van de begroeiing nog in vegetatieve toestand. Het plangebied werd gedomineerd door grassoorten, zoals pitrus en aan de oevers door riet. Andere soorten die waren aangetroffen zijn klein hoefblad, veldzuring, echte valeriaan, smeerwortel, brandnetel, paardenbloem en wilg. Op sommige plekken lag de grond lager waar zich plassen hebben gevormd. Verspreid over het plangebied was zwerfafval aangetroffen. Ook waren er rijsporen aanwezig van voertuigen. In het zuidoosten van het plangebied was een deel van de grond afgebrand. Er was binnen het plangebied geen bebouwing aanwezig. Verlichting was enkel aanwezig aan de Rijsburgerweg.

Tijdens het veldbezoek in 2023 was de vegetatie verder uitgelopen en was het gras diep groen gekleurd. Hetzelfde type vegetatie is aangetroffen, in grotere dichtheden dan in 2020. Het klein hoefblad is uitgebloeid en de smeerwortel staat in bloei. Daarnaast zijn er ook soorten zoals madelief, koolzaad en weegbree aanwezig. De laatste twee bevonden zich voornamelijk op iets hoger gelegen delen van het terrein. Wederom is er zwerfvuil aangetroffen. De plassen waren minder groot en

minder zichtbaar door de vegetatie. De westelijke helft van het plangebied is afgerasterd met verplaatsbare hekken en wordt begrast door een kudde schapen. Er bevindt zich nu, net als in 2020, geen bebouwing binnen het plangebied. De verlichting bevindt zich ook nog steeds uitsluitend aan de Rijnsburgerweg.

Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

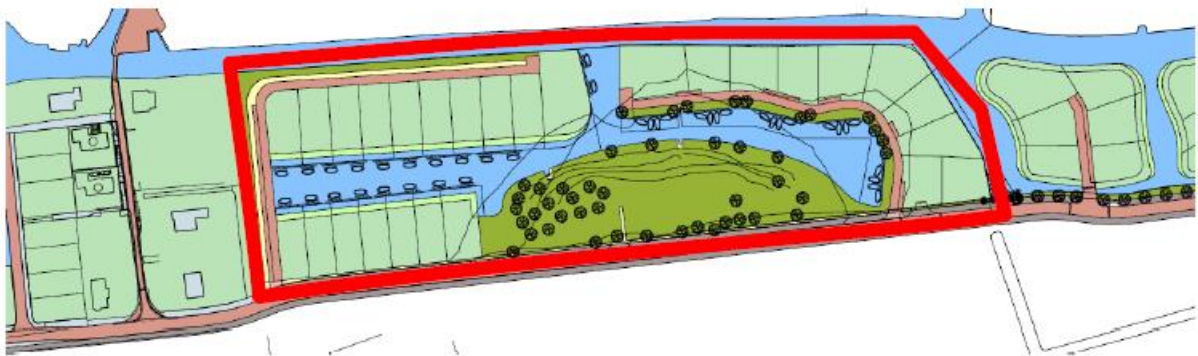
Figuur 3.2. Impressie van het plangebied. Foto linksboven: Overzicht van Gantel de Baak fase 3 vanaf het pad langs de Rijnsburgerweg. Kieviten verjoegen kauwen van het terrein dat op de foto links achterin tot linksmidden ligt. Rechtsboven: Enkele hogere stukken grond waar vegetatie zoals koolzaad en weegbree groeit. Linksmidden: het plangebied met aangrenzend de Grote Gantel. Rechtsmidden: de westelijke helft van het plangebied, afgerasterd voor schapen. Linksonder: uitgebloeid klein hoefblad. Rechtsonder: voorbeeld van nattere zones binnen het plangebied. Dit waren begroeide plassen water van enkele tientallen centimeters doorsnede.

3.2 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Het is de bedoeling dat Gantel de Baak fase 3 wordt uitgegeven aan een ontwikkelaar. In overleg met de gemeente Westland is een stedenbouwkundige schets opgesteld voor Gantel de Baak fase 3. Dit zal de basis worden. Hierin worden 40 kavels gerealiseerd met nieuwbouwwoningen. Deze worden rond een eiland gesitueerd. Hiervoor dienen watergangen te worden afgegraven. Dit eiland wordt gecreëerd om buiten de hindercirkel te blijven van de warmte krachtkoppeling (WKK), waar warmte en elektriciteit wordt geproduceerd. De WKK installatie bevindt zich ten zuiden van het plangebied op het terrein van een tuinder Zadelaers Boogaardt aan de Rijnsburgerweg. Van de 32.300 m² aan oppervlakte zal 18.200 m² worden benut voor kavels. De overige ca. 14.100 m² zal bestaan uit groen, water en verharding. Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

Zie voor een impressie van de stedenbouwkundige schets Gantel de Baak fase 3 de afbeeldingen in figuur 3.3.

Figuur 3.3. Impressie van de stedenbouwkundige schets Gantel de Baak fase 3.

3.3 Veldbezoek

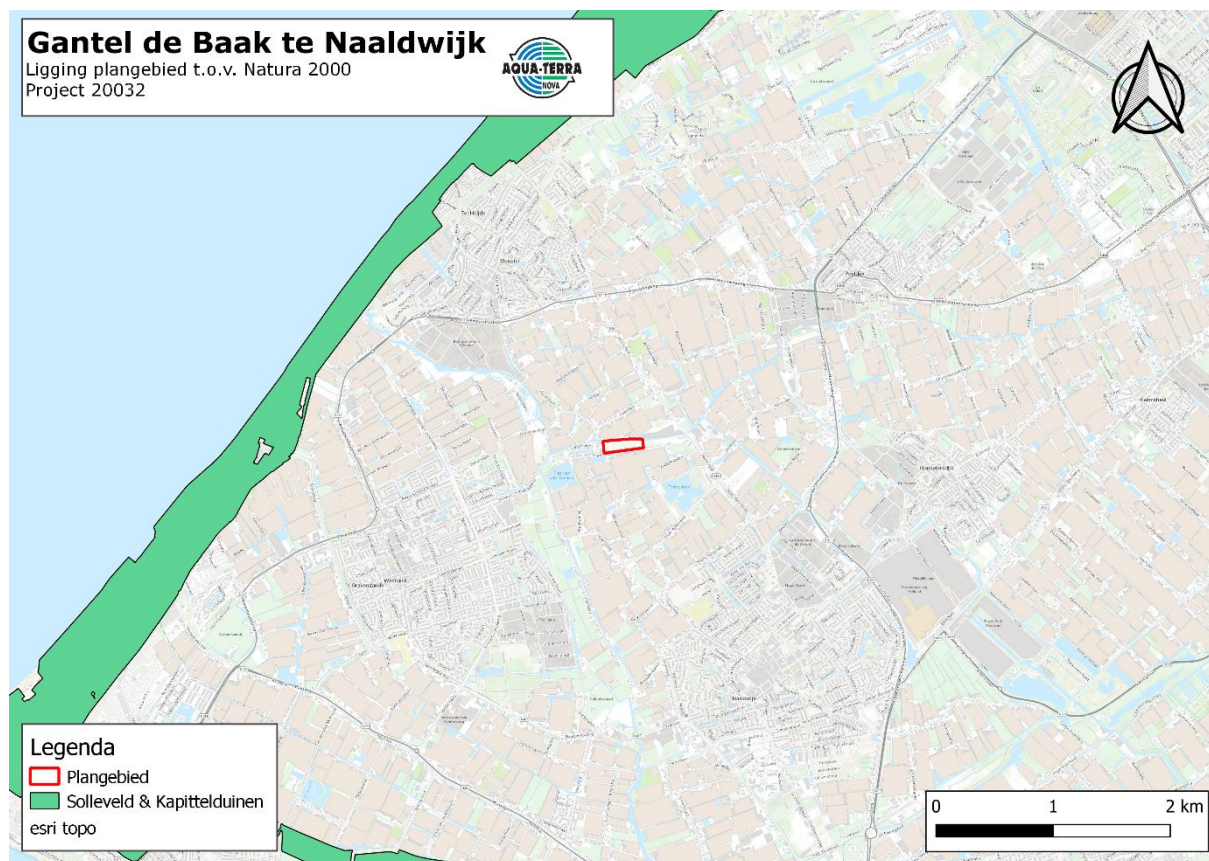
Het plangebied is bezocht in de middag van 1 mei 2023. De weersomstandigheden tijdens dit oriënterend onderzoek zijn droog, zonnig met een temperatuur van 14°C, windkracht 3 Bft uit het noordwesten. Tijdens de inventarisatie zijn aanwezige natuurwaarden in het plangebied bekeken. Beschermde soorten worden alleen op basis van regionale verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten, anders worden ze meegenomen in de toetsing.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingszone en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingszones. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bevindt zich op circa 2,6 km afstand ten zuiden, westen en noorden van het plangebied, zie figuur 4.1. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Figuur 4.1. Positie van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bestaat uit oude duinen, duinbossen, struwelen, ruigten en plassen. Het natuurgebied is van grote waarde vanwege de kalkarme duinen en heideterreinen die in het gebied voorkomen. Aan de binnenduinrand bevinden zich een aantal oude landgoedbossen die rijk zijn aan stinzenflora.

Directe effecten door de werkzaamheden op Natura 2000-gebieden is uitgesloten. Indirecte effecten door verzuring of vermisting van stikstofdepositie door de werkzaamheden is niet uit te sluiten. Een stikstofdepositieberekening in het kader van gebiedsbescherming is noodzakelijk. Zie paragraaf 4.1.1.

4.1.1 Stikstofdepositie

Stikstofdepositie is de hoeveelheid stikstof die in de vorm van NO_x (stikstofoxiden) of NH₃ (ammoniak), neerdaalt op de bodem. Verschillende bronnen, zoals bouwwerktuigen, verkeer en mest hebben een stikstofuitstoot. In Nederland is in 118 van de 162 Natura 2000-gebieden de stikstofdepositie hoger bevonden dan ten minste één habitat of soort kan verdragen. Een verdere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot 'significante effecten' op de beschermde natuurgebieden, wat alleen is toegestaan met een vergunning Wet natuurbescherming.

Om de stikstofdepositie te berekenen wordt er gekeken naar de sloop-/bouwphase en naar de gebruiksfase. Voor beide fasen wordt een berekening gemaakt. Voor de sloop-/bouwphase wordt met name gekeken naar de machines die gebruikt worden en naar de vervoersbewegingen van en naar het plangebied tijdens de sloop-/bouwphase. Voor de gebruiksfase wordt met name gekeken naar de vervoersbewegingen van en naar het plangebied en naar de uitstoot van het gebouw zelf in de nieuwe (beoogde) situatie.

De Raad van State heeft op 2 november 2022 geoordeeld dat de bouwvrijstelling niet meer gebruikt mag worden bij bouwprojecten waarvoor mogelijk een vergunning nodig is. De AERIUS-calculator is het voorgeschreven instrument voor de toestemmingsverlening. Met de AERIUS-calculator worden de stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd en wordt de depositie van de stikstof op Natura-2000 gebieden berekend. Deze rekentool is door het RIVM geactualiseerd en op 26 januari 2023 gepubliceerd. Stikstofdepositieberekeningen worden met deze geactualiseerde versie van de AERIUS-calculator uitgevoerd.

Projecten die op basis van de bouwvrijstelling al zijn vergund, maar nog niet onherroepelijk zijn, kunnen mogelijk gevolgen ondervinden na de afschaffing van de bouwvrijstelling. Dit verschilt per geval. Aqua-Terra Nova kan indien gewenst advies geven.

De uitspraak van 2 november 2022 heeft geen gevolgen voor omgevingsvergunningen die zijn verleend en waartegen geen bezwaar of beroep meer mogelijk is (ook wel 'onherroepelijke' omgevingsvergunningen).

Een stikstofdepositie berekening ten behoeve van de beoogde werkzaamheden is door Aqua-Terra Nova uitgevoerd (kenmerk: 20032AQT301gRS d.d. 6 april 2023).

4.2 Ecologische verbindingzones

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)², zie figuur 4.2. Het plangebied bevindt zich op circa 450 meter van een ecologische verbindingzone dat deel uitmaakt van het NNN. Het betreft hier de ecologische verbinding de Poelzone ten westen van het plangebied. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Figuur 4.2. Positie van het plangebied ten opzichte van het NNN.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is/zijn.

5.1 Vaatplanten

Het plangebied is tijdens het uitvoeren van het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen. Zowel op basis van verspreidingsgegevens als de eentonige soorten die op voedselrijke bodem groeien die zijn aangetroffen in het plangebied, worden beschermde vaatplanten niet verwacht³. De bodem bestaat uit een dichte klei grond met overwegend pitrus en riet. Pitrus is een indicator voor een fosfaatrijke bodem, deze soort wordt ook vaak aangetroffen met algemene plantensoorten van een voedselrijke bodem. De aanwezigheid van beschermde flora kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd¹. In het plangebied worden algemeen broedende vogels verwacht.

5.2.1 *Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats*

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van Gantel de Baak de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen⁴. Deze soorten zijn doorgaans afhankelijk van bebouwing voor hun verblijfplaats, de huismus heeft sporadisch zijn verblijfplaats in dichte struiken. Door het ontbreken van bebouwing, of dicht struweel kan aanwezigheid van een vaste rust- en of verblijfplaats van de gierzwaluw en de huismus worden uitgesloten. Nader onderzoek is naar de aanwezigheid van deze soort is niet noodzakelijk

In de omgeving van het plangebied komen beschermde roofvogels voor, het betreft de buizerd, boomvalk, havik en sperwer. Deze zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek in zowel 2020 als 2023. Wel waren er in 2020 prooiïsten aangetroffen die mogelijk van een sperwer, havik of boomvalk zijn, zie figuur 5.1.

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig waar zich mogelijk nesten kunnen bevinden van roofvogels. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Figuur 5.1 Aangetroffen plukplaats van een roofvogel in het plangebied in 2020.

5.2.2 *Vogels uit categorie 5*

Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten: torenvalk, tapuit, boerenzwaluw, huiszwaluw, blauwe reiger, ekster en zwarte kraai. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen¹. In dit geval wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied. Gedurende het hele veldbezoek is een torenvalk jagend waargenomen boven het plangebied. Met de Poelzone op 450 meter afstand zijn er voldoende uitwijk mogelijkheden om te foerageren voor de torenvalk en andere categorie 5 soorten. Daarnaast komt er ook nieuw groen

terug in de beoogde situatie. Uit de verspreidingsgegevens komt naar voren dat de tapuit is waargenomen net buiten het plangebied, in Gantel de Baak fase 1 en fase 2. De tapuit broedt in allerlei holtes, zoals konijnenholen in de duinstreken. De broedparen van tapuiten zijn sinds de jaren tachtig met meer dan 90% afgenomen⁵. Ze komen nog enkel voor in de duinstreken en op heide- en stuifzandgebieden op de grens van Drenthe en Friesland. De lange greppels in het plangebied kunnen mogelijk een geschikte broedplek aanbieden voor tapuiten. Er zijn geen tapuiten of nesten daarvan aangetroffen tijdens het veldbezoek. De nesten worden meer in de duinen verwacht. Ook andere nesten van categorie 5 soorten worden niet verwacht binnen het plangebied door het ontbreken van volwassen bomen en struweel. Wel zijn de vogels en hun nesten beschermd tijdens het broeden. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk

5.2.3 *Algemene (broed)vogels*

In en rondom het plangebied zijn algemene vogelsoorten te verwachten zoals ganzen, eenden, witte kwikstaart, kieviet, grutto, scholekster, grasmus, putter, kauw en heggemus. Het plangebied is geschikt als broedlocatie voor algemene weide- en watervogels, zoals wilde eend, kieviet en scholekster. Tijdens het veldbezoek in 2020 zijn de kieviet, grutto, scholekster en diverse watervogels aangetroffen. Tijdens het veldbezoek in 2023 zijn er kieviten waargenomen die nest indicierend gedrag vertoonden. Ze verjoegen vogels zoals kauwen en landden daarna op specifieke plekken achteraan het perceel (noordzijde in het midden). Ook zijn er Canadese ganzen waargenomen die waakzaam reageerden op de aanwezigheid van de ecooloog. Weidevogels en sommige watervogels, zoals ganzen broeden tussen opgaande ruigtes en grassen. Ook de aangrenzende watergang is geschikt als broedlocatie voor watervogels zoals de knobbelzwaan, meerkoet en waterhoen. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden¹. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

5.3 **Grondgebonden zoogdieren**

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen^{1,6}. Het voorkomen van strikt beschermde zoogdiersoorten in het plangebied kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Het oriënterend onderzoek wijst uit dat het plangebied geschikt is voor nationaal beschermde zoogdiersoorten zoals steenmarter, kleine marterachtige, haas, dwergspitsmuis, bosmuis, waterspitsmuis, veldmuis, huisspitsmuis, vos, egel, woelrat en konijn. Ook kunnen er binnen het plangebied algemene zoogdiersoorten voorkomen als bruine rat. Voor nationaal beschermde zoogdiersoorten haas, kleine marterachtige, dwergspitsmuis, bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis, vos, egel, woelrat en konijn geldt binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming¹. De zorgplicht blijft echter wel van kracht. De steenmarter en waterspitsmuis kennen geen vrijstelling. Uit verspreidingsgegevens komt naar voren dat deze soorten niet zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied. Door de ligging in het kassengebied en het gebrek aan bomen en struiken worden de steenmarter niet verwacht. De waterspitsmuis wordt tevens ook niet verwacht in het kassengebied. De aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.4 **Vleermuizen**

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming¹. Vleermuizen maken binnen hun netwerk gebruik van vaste verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze vaste rust- en verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, ook als de dieren op dat moment niet aanwezig zijn. Daarnaast is de functionele leefomgeving van vleermuizen beschermd. Dit zijn de vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden, die nodig zijn om een verblijfplaats te laten functioneren.

5.4.1 *Verblijfplaatsen*

In het plangebied staan geen bouwwerken die geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die geschikte holtes bevatten die kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen zoals de watervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.4.2 *Foerageergebied en vliegroute*

Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren als vliegroute zoals watergangen en bomenrijen. Het plangebied bevat geschikte lijnvormige structuren in de vorm van watergangen. Met name voor de watervleermuis zijn dit geschikte vliegroutes. Door het gebrek aan bomen, struiken en beschuttingen zal het plangebied niet als essentieel foerageergebied of vliegroute dienen. In de nabije omgeving is voldoende geschikt alternatief aanwezig, zoals het Prinsenbos, Plas van Alle Winden en de Poelzone. Daarnaast worden er bomen en stuiken aangeplant in de beoogde situatie. Negatieve effecten op mogelijk aanwezige vliegroutes kan worden uitgesloten.

5.5 **Amfibieën**

Uit de landelijke verspreidingsgegevens⁸ komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied, in het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' de (strikt) beschermde rugstreeppad voorkomt. De rugstreeppad komt voor op braakliggende bouwterreinen, groeven, en zand- en kleiafgravingen, duinen en uitwaarden. Daarnaast komt de rugstreeppad ook voor bij sloten in akker- en graslandgebieden. Het plangebied bestaande uit een braakliggende terrein en vergraafbare grond vormt mogelijk een geschikt winterbiotoop voor de rugstreeppad. Daarnaast zijn er verspreid over het plangebied ondiepere delen waar regen- en grondwater is blijven staan. Deze ondiepe snel opwarmende plassen zonder concurrentie van andere amfibiesoorten en vissen, vormen ideale voortplantingswateren. Door de ligging van het plangebied in het kassengebied, en de aanwezigheid van infrastructuur en een groot aandeel beschoeiende watergangen, wordt de aanwezigheid van de rugstreeppad hier niet verwacht. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

De ruigtes en watergangen in het plangebied zijn geschikt voor algemene amfibieënsoorten (beschermd volgens art. 3.10 Wet natuurbescherming) als bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, kleine watersalamander en gewone pad. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

5.6 **Reptielen**

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied de (strikt) beschermde zandhagedis voorkomt⁸. De zandhagedis is sterk gebonden aan duin- en heidegebieden met een mozaïek van rijk gestructureerde dwergstuikvegetatie, afgewisseld met hogere grassen, 'kale' grond en plekken met open zandgrond⁹. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat van het plangebied wordt de zandhagedis redelijkerwijs niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen kan worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming. Er worden geen andere beschermde reptielensoorten in het plangebied verwacht.

5.7 **Vissen**

Aangrenzend aan het plangebied zijn watergangen aanwezig. In de beoogde situatie worden deze niet aangetast. De watergang wordt echter wel uitgebreid door deze te verbinden met de beoogde watergangen in het plangebied. Tijdens het graven van de watergang kunnen er vissoorten worden gedood indien het water van de Grote Gantel tijdens graafwerkzaamheden naar binnen stroomt. Door het diepe water met een beperkt aandeel aan waterplanten, wordt de beschermde grote modderkruiper hier niet verwacht. Andere beschermde vissoorten komen hier niet voor. Wel geldt de zorgplicht voor de algemene vissoorten. Dit betekent dat er geen vissoorten opzettelijk gedood mogen worden. Nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.8 **Overige beschermde soorten**

Van de ongewervelden zijn naast vlinders en libellen, enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming^{1,10,11}. Het plangebied en directe omgeving voorzien voor geen van deze soorten in geschikt habitat. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

In opdracht van Ontwikkelingsmaatschappij het Nieuwe Westland heeft Aqua-Terra Nova BV een onderzoek uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving op de geplande werkzaamheden met betrekking tot het project Gantel de Baak te Naaldwijk. Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of de geplande activiteiten in strijd kunnen zijn met de Wet natuurbescherming. De conclusie van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven.

6.1 Gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied bevindt zich op circa 2,6 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het Natura-2000-gebied kunnen worden niet worden uitgesloten. Een stikstofdepositie berekening ten behoeve van de beoogde werkzaamheden is door Aqua-Terra Nova reeds uitgevoerd.
- Het plangebied bevindt zich op circa 450 meter van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) de Poelzone. Negatieve effecten op het NNN kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk;

6.2 Soortenbescherming

In tabel 6.1 is per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Wet natuurbescherming aangegeven. In tabel 6.2 wordt de betekenis van de kleurencode weergegeven.

Tabel 6.1. Overzicht beschermde soorten

Soortgroep	Wet	Geadviseerde vervolgstappen
Vaatplanten		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Algemene soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Vogels		
Soorten met jaarrond beschermde verblijfplaats	Wnb 3.1	Werken conform zorgplicht..
Categorie 5 soorten	Wnb 3.1	Geschikt voor nesten van tapuit in hollen en geulen binnen het plangebied. Indien er gewerkt wordt binnen het broedseizoen is een broedvogelcontrole noodzakelijk.
Algemene soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen. Het grasland binnen het plangebied is geschikt voor nesten van weidevogels en watervogels. Indien er gewerkt wordt binnen het broedseizoen is een broedvogelcontrole noodzakelijk.
Grondgebonden zoogdieren		
Beschermde soorten	Wnb. 3.5 en 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Algemene en vrijgestelde soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Vleermuizen		
Verblijfplaatsen	Wnb 3.5	Aanwezigheid uitgesloten.
Amfibieën		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Algemene en vrijgestelde soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Reptielen		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Vissen		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	Werken conform zorgplicht. Tijdens het graven van de watergang moet rekening gehouden worden met vissoorten vanuit de Grote Gantel.
Algemene soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Overige soorten		
Beschermde soorten	N.v.t.	Aanwezigheid uitgesloten.

Tabel 6.2. Betekenis kleurencodes.

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden met inachtneming van de algemene zorgplicht. Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is en negatieve effecten niet uit te sluiten dan wel te voorkomen zijn dient ontheffing aangevraagd te worden.

6.3 Advies en vervolgstappen

De beoogde werkzaamheden betreffen het realiseren van 40 kavels voor nieuwbouwwoningen op het braakliggend terrein Gantel de Baak te Naaldwijk.

6.3.1 *Vleermuizen*

Er wordt geadviseerd de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren om zo overvliegende en/of foeragerende vleermuizen niet te verstoren. Indien dit niet mogelijk is, dient uitstraling van verlichting naar de omgeving voorkomen te worden. Ook kan ervoor gekozen worden om in de periode te werken wanneer vleermuizen in winterslaap zijn. De winterslaap van vleermuizen duurt grofweg van november t/m maart, maar is afhankelijk van soort en weersomstandigheden.

Indien er bij de werkzaamheden nieuwe verlichting wordt geplaatst, wordt aanbevolen om verlichting toe te passen die verstoring bij vleermuizen zoveel mogelijk beperkt. De lichthinder voor vleermuizen door straatverlichting kan aanzienlijk worden beperkt door amberkleurig UV-vrije LED-armaturen, lagere lichtmasten en een scherpe afsnede van de lichtinval toe te passen.

6.3.2 *Broedvogels*

Alle in Nederland broedende vogels en hun eventuele nesten zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Echter zijn vogels welke buiten deze periode broeden ook te allen tijde beschermd. Aangezien het grasland binnen het plangebied zeer geschikt is voor weidevogels en watervogels, wordt aanbevolen om te werken buiten het broedseizoen. Indien de werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van broedende vogels voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten of broedende vogels aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest of broedplaats uitgesteld te worden totdat de jongen vliegvlug zijn of dient er een verstoringsvrije zone rond de broedplaats opgesteld te worden.

6.3.3 *Zorgplicht*

Te allen tijde dient er rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht, artikel 1.11 Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat er altijd rekening met in het wild levende dieren en planten gehouden moet worden. Tijdens de werkzaamheden moet gelet worden op de aanwezigheid van planten en dieren en moet voorkomen worden dat deze onnodig gedood, verwond of aangetast worden. Alle dieren, ook de niet beschermde soorten, moeten de ruimte krijgen om te kunnen vluchten en zichzelf in veiligheid te brengen.

6.3.4 *Geldigheid*

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn drie jaar geldig.

7 REFERENTIES

1. Ministerie van Economische zaken. *Wet natuurbescherming*. (2016).
2. Rijksoverheid. Begrenzing van het Natuurnetwerk en de Natura 2000-gebieden. (2018). Available at: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1425-begrenzing-van-het-natuurnetwerk-en-natura-2000-gebieden>.
3. FLORON. Available at: www.floron.nl.
4. SOVON. Available at: <https://www.sovon.nl/nl>.
5. Sovon Vogelonderzoek Nederland. *Vogelatlas van Nederland*. (Kosmos Uitgevers, 2018).
6. Zoogdierverseniging. Available at: <https://www.zoogdierverseniging.nl>.
7. Limpens, H., Twisk, P. & Veenbaas, G. *Met vleermuizen overweg*. (Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, delft, en de vereniging voor zoogdierkunde en zoogdierbescherming, 2004).
8. RAVON. Available at: <https://www.ravon.nl/>.
9. Rijksdienst voor ondernemend Nederland. *Soortenstandaard Zandhagedis, versie 2.0*. (2014).
10. Vlinderstichting. Available at: www.vlinderstichting.nl.
11. EIS kenniscentrum insecten en andere ongewervelden. Available at: <http://www.eis-nederland.nl/>.
12. Netwerk Groene Bureaus (werkgroep 'Standaarden en protocollen'). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. (2017).

